

KÉPES ÚJSÁG

Pest 1860. vasárnap április 22-én.
Megjelen minden vasárnap másfél nagy íven.

2. köt. 4. sz.

Előzetési díj fél évre 5 ft. 25 kr., egész évre 10 ft. 50 kr.
Előfizetheti: Werfer Károly kiadónál feldunator 10. szám alatt, és minden cs. kir. postabivataltal.

Szegény Sűkey. Vas Gerebentől.

Ez volt az az ember, ki 1848-ban azt mondá egy néposportnak, mely Nyáry Pálhoz akart menni jó tanácsért: B-o-b-olondók! revolúcióban tanácsért nem kell okos emberhez menni.

1847-ben betoppant Pestre egy zöld kabátos, gyűrt sípkáju, ügyetlenképi gyerekember, beült a Pillvaxkávéházba a juratusok közé és megivott egy eszése kávé, mohón elolvasta a lapokat, aztán együgyűn bámészkodott a reggeliző fiatal emberek mellett.

„Pesten jó kávé van.” — Mondja a fiatal ember a méllázó mellett.

„Mo-mo-moslék!” — Mondja a méllázó fölülte vastagoeska orrát, és újjával ajakát fogva, hogy a nehéz kezdő betűt kieroszakolhassa.

„Nekem mondta ezt ön?” — Kérdi a kávédicsérő, bántódással.

„Önök, szolgálatjára, — igenli a másik, me-me-megdicsérte a ká-kávé, ön pedig nem is tudja, mi-mi van ebben a kávéban?”

„Mi volna?” — pattag a másik, ... kávé, tej és cukor...”

„Az önében meg ku-ku-kutviz is van és cikória, — tehát ez nem ká-kávé; hanem mo-mo-moslék.”

„De kérdeztem én ezt öntől?”

„Ön ke-kezdé a dicséretet, — ön gyalázatam: quíttek vagyunk.”

„Hát az ur kicsoda, micsoda?” — Kérdi a másik bosszúsággal.

„Én egy pe-pe pecsovicus vagyok, hanem olyan, a ki maga is opponál, — önkem engedem a kényelmesebb szerepet, ön liberális lehet, itt a Pillvaxban ön többségben van.”

A ki az akkori életet ösmeri, kitalálja, hogy az ilyen párbeszédnek hálás közönsége

akadt, én magam is csudáltam a különöz embert, ki a jurátus kávéházban pecsovicusnak vallá magát, és nem félt, hogy első szóra azonnal kidobják.

Később a bogaras fiuval beszéltem e jelenetről, és kérdeztem az okát, hogy mert ily kurucuz bevágni a fiatalok közé.

„Én nem értem rá Pesten évekig ösmerkedni, nem hirdethetem előadást, hogy ott kikérdeztessem magamat a Conversations-Lexikomból, hogy a közönség a próbatét után beszéljen rólam, — belevesztem a legelső emberbe, — mert tudom, ha az első tíz perc alatt ki nem dobnak, három nap alatt ösmernek látogató jegy nélkül.”

„Bizony, fiu, pokróczgoromba voltál.”

„Nagyon pokróczos voltam, — ismétli, ... ez a legjobb ajánlólevél a nagy közönség előtt, az ilyent mindnkki megtámadja, és megösméri, — a szerény hátul hallgatódzik, — egy-két hétig szerénynek vélik, utóbb kiszül, hogy — sz amár.”

Ez a marakodó nem volt más, mint a mi szegény „szegény Sűkei barátunk,” az a bolygó csillag, ki hat évig volt részese boldogabb óráinknak, — ki eszméit szórta, mint a bőkezű a rézkrajeczeket, ki mindenkinék ellentmondott, az egyenest görbének, a savanyút édesnek, a feketét fehérnek állítá, és ragyogó eszével a gyöngét jobban kiforgatta, mint a foltozó szabó az ócska köpönyeget.

„Nem untad meg már a veszekedést?” — kérdem a kinos beszédűt, ki új divánomra felhuzta sáros eszmáit, és úgy összehuzódott, mint egy leapadt dudu.

„Hát miért élnek az emberek? ... el akar-

ják nyelni saját eszüket, mint a gulyáshust? Valatni kell őket gúnynyal, gorombaság- és ellentmondással, hadd mondjanak valamit, — a szárazon még senki sem tanult meg uszni; — tehát beszéljenek. Az eleje ostobaság lesz, — ha van bennük valami okosság, elöadják, mint a nagy bankót, melyre rászorultak. Én valatni akarom az embereket, az együgyűket és gorombákért kárpótol egyetlen okos ember, ha ezer között találok is.”

A mindennapi élet ezerei között egyetlenegy sem találkoznék e békételen szerepre, a vagyonszerzés, sok kalapemelés, nem kevesebb alázatosság, és föltétlen türelmességre kényszeríti az embereket. Az eszmék és szép gondolatokért azok küzdenek, kik mernek szegények lenni és maradni, — és nem ohajtanak azok sorába jutni, kikről Széchenyi azt mondá: egyebük nincsen, csak pénzük!

(Folyt. következik.)

Egy férj a XIX. századból.

Szomoreszk.

I.

— Ah imádott nagysád — szól Kesselew-kewy Jenő, Camillához — hallgasson meg, az égre kérem, ne utason el ily hidegen!

— Én meg nem foghatom önt Kesselew-kewy úr — viszonzá a megszólított — ön nincs magánál, ön férebeszél. Hagyjon fel az ily vallomásokkal.

— Csak egy kedvező szót, egy résztvevő tekintetet — esdeklék Jenő, hevesen ragadva meg Camilla kezét — és én boldog leszek!

En inádlak Camilla! — megőrülök ha elutasítasz — remélhetek?

— A remélés öntől függ, de teljesül-e? az már más kérdés — felelt Camilla mosolyogva.
— Ne ily hidegen — e gríny kétségbe ejt.
— Hát melegen, forrón, izzón? — hogy kell azt?

— Egy bátorító szót.
— En bátorítsam? — én, egy gyöngénő, egy erős férfit bátorítsak? menjen, ön nem tudja mit beszél.

— Oh nagyon is tudom — hallgasson meg.

— Tehát mit tegyek? — kérde Camilla egy karszékebe ereszkedve — azt akarja hogy karjai közé omoljak, elájuljak, s ha magamhoz tértem, azt kérdezem hol vagyok, aztán önt meglátva ismét elájuljak örömben?

— Camilla!
— Érzelegjek, mondjak egy sereg ahi-ot és oh-ot, átkozzam a sorsot, mely önt nőssé tette, nevezem el — aztán tartszon el, ha szíve oly üres, oly kegyetlen, . . . s én föbe lövöm magam, nem — leszűrom, a Dunába ugrom. —
— Ne tegye azt, nem vagyok oly kegyetlen, hát beszéljen, csak szerelméről ne. Jól sikerült Kazinczy-atillája?

— Egy kérést engedjen — rimánkodék Kesselewkewy.
— Hadd halljam.
— Előbb igérje meg, hogy megteszi.
— Legyen. De csak úgy, ha lehet.
— Jöjjön velem, hagyjuk el a világot, vonuljunk magányba, egy csendes faluba —
— Hol eledelünk lesz a sóhajtás, hangversenyünk a kibakömbölés és kakaskurkolás, sétatérünk a legelő. —
— Boldogok leszünk.
— Színházunk az ól —
— Egymásnak élünk — szerelmünknek.
— S éhenhalunk mellette.
— Kegyed mellett a halál is boldogít.
— De engem nem.
— Boldogítson — jöjjön velem.
— Szökjem?
— Nem, majd én szöktetem.
— Hát neje?
— Talál ő magának más vigasztalót.
— S völegényem?
— Átengedem neki nőmet.
— A világ itélete?
— Nem állit el szándékomtól.
— Esküje, mit az oltár előtt tett?
— Visszavonom a világ előtt.
— S én önnel szeretőlegyek?
— Nem, csak tőrjön el oldalánál.
— Rabja legyek?
— Királynőm lesz, s én rabszolgája.
— S teszi, a mit mint királynő parancsolok?

— Mindent, habár életembe kerüljön is.
— Tehát — hagyjon el.
— Ezt az egyet nem.
— Úgy hát én teszem. Alásszolgája.

S Camilla a mellékszoba ajtaja felé távozott. Jenő azonban elébe ugorván, letérdelt előtte.

— Ime térdemen kérem, ne utasítson el.

— Megmondom nejének.

— Aztán nem bánom, előbb tegye meg a mit kérek.

E pillanatban inas lépett a szobába. Először megütközött ugyan a látványon, de később egész komornyiki méltóságát összeszedve szólt:

— Kesselewkewy Jenőné ő nagysága.
— Nőm! — az istenre kérem — mondja hogy nincs honn.

— Szívesen látom, — szólt Camilla az inasához.

— Ha nőm meglát — hol kalapom? — kiálta Jenő felugorva, s a szobában körülszaladva, kalapját keresé.

— Kalapját keresi?
— Igen.

— Hisz kezében van. Kesselewkewy ki akart rohanni az ajtón, de a mint kinyitá, nejtél ütközött össze.

— Hozott Isten, kedves Emmám — szólt Camilla az érkező elé sietve.

— Jó reggelt, angyalom, — de Jenő, mit keressz te itt?

— Férjed ma különösen jókedvű — szólt Camilla — képzeld csak, minek köszönhetem e látogatást.

— Nos?
— Emma — szólt Jenő zavarban s félelemben — nem hozta el a szabó ruhámat?

— Nem még. De Camilla, mond el hát, mi ügyben van itt férjem?

— Igen különösen. Megtudván, hogy —
— De Nagysád, — csekélység édesem —

pusztán illedelmi látogatás.

— Tehát megtudván hogy férjhez megyek, meg akart előzni, s kért, hogy —
— Bocsanatot, de távozzom kell.

— Egy kissé maradjon még. — Tehát kért, hogy ő akar —

— Sürgős dolgom vannak.
— Ő akar oltárhoz vezetni.

— De nagysád!
— Én erre elmondám neki, a mit mint

jogászviselt embernek tudnia kellene, mily büntetés vár a férfira, ki két feleséget tart, ő azonban elvette magát, s mondá, hogy másznagyságért esedezett.

— Igen — s Emmám — ugy-e ez nem lesz ellenre?
— Épen nem; sőt ha hajdon volnék, magam is mint nyoszolyólány lépnek fel.

— Kesselewkewy úr, tehát neje engedelméből kérelme meghallgattatott, — szólt Camilla — ön fog oltárhoz vezetni.

— Véghetetlenül lekötélez.
— Jenő, te azt mondád, hogy sürgős dolgaid vannak — mondá Emma férjének, éve a kíváncsiságtól, e látogatás indokát megtudni, mert hogy nem ez volt a valódi, arról meg volt győződve.

— Igazad van — tehát nagysád, ajánlom magamat.
— Isten önnel.

Kesselewkewy örömtől sugárzó arcczal lépett ki a házból. Ő úgy okoskodott magában, hogy ha Camilla nem szereti, most bizonyosan elárulja őt neje előtt, hogy pedig nem tette, ez legkiáltóbb bizonyossága szerelmének.

Egy utcasarokon fordult most be, mely a Dunához vezetett, s innét hideg csipős szél

üté meg. Összebb akará gombolni budáját, de ekkor látja, oh malheur! hogy egy szál atillában jött el Camillától. Fázott is, szegyezte is magát, ha valaki meglátja, beleült tehát egy bérkocsiba s haza hajtattott.

Kesselewkewy Jenő gazdag nemesi családból származott. Szüleit tíz éves korában elvesztvén, a szülei gondos figyelmet s szeretetet — az intézeti hiányos nevelésnek kelle kipótolnia. De jaj az olyan ifjunak, ki meg van fosztva szerető szülei kezétől, jó tanácsaitól, s pénzleső és ünhasznukat vadászó nevelők keze közé kerül. Az ilyennek, hacsak különös veleszületett erkölcsi szilárdság és állhatatos lelkülettel nem bír, el kell többé-kevésbé romlania.

Igy történt Jenővel is. A bérelt gondoskodás, a megfizetett tanácsok nem tevék lekére a kívánt hatást, s ő mire nagykorú lett, mint jószerű bár, de könnyelmű és kicsapongó ifjú volt ismeretes. Semmiiben nem volt állandó, csak az állhatatlanságban, legkevésbé pedig a szerelemben. Vagyona őt nem korlátozván, kalandos életet élt, csinos külsejével s megnyerő modorával nem egy varró-vagy divatárulány szívát s esztét zavarta meg. De mindezen apró kalandok s szerelmeskedések mellett szinte üres maradt, s ő nem is érzé a szükségletet, hogy ez ürt betöltse.

Huszonöt éves korában egy barátja tanácsára neki, hogy nősüljön; s javasolt is neki egy jómódú leánykát, ki árvaságát fukar nagynénje oldalánál töltötte.

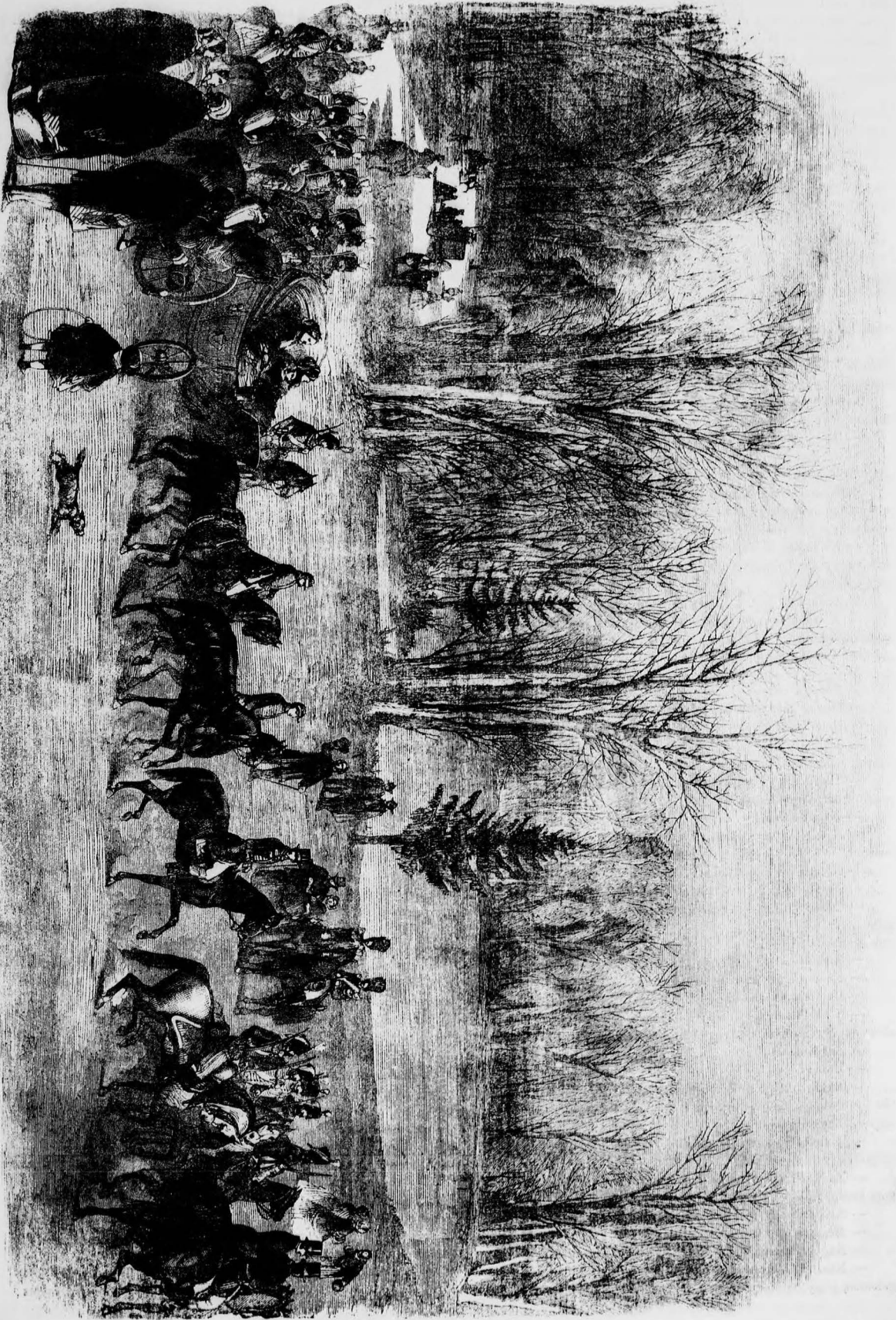
Jenő ráállt s arczképét egy levélhez melkélvén, melyben vagyoni állásáról s helyzetéről tudósítja a nagynénit, útnak eresztette. A levélre kedvező válasz érkezvén, ő rögtön sietett a család meglátogatására, s a hatás, melyet reá Emma tón, felülmúlta várakozását. Egy hó eltelte múlva férj és nő lettek. Őt azonban sem a házasság szent kötelékei, sem nejték odaengedő szerelme nem akadályozák újabb kalandokban, s így történt, hogy szerelme, melyre egyedül csak nejték volt joga, többfelé osztott el. Szíve hevesen kapott lángra, s ilyenkor, midőn azt képzeld magának hogy szereti, őri t volt; — de e láng nem volt egyéb szalmatűznél, a mely hamar keletkezett, oly gyorsan ényészett is el.

Ily állapotban volt jelenleg is, midőn Hidlaky Camillának vallott szerelmet. Camilla húsz éves fiatal özvegy volt, s nejték, kívül gyermekkorukban egy intézetet jártak, kebelbarátinje, jelenleg pedig mennyasszonya Csongrády Gyulának.

Haza érkezve, inasát meneszté el Camillához budájáért. Midőn neje a látogatásból megjött, ennek arczkifejezésében egy árnyát a gyanúnak vélte felfedezni, de Emma igyekezett őt szeretetreméltó viseletével s gyengédségével az ellenkezőről meggyőzni. Sőt midőn neje azt mondá neki, hogy elmegy este egy házi mulatságra, melyre különben férje is hivatalos volt, s pedig mivel ez vonakodott, nélküle is — lelki nyugalma tökéletesen helyreállott.

De annál inkább kezdte gyomra nyugtalankodni, mit is bebizonyított az ebédnél, elpusztítván egész halmazát a fánkoknak.

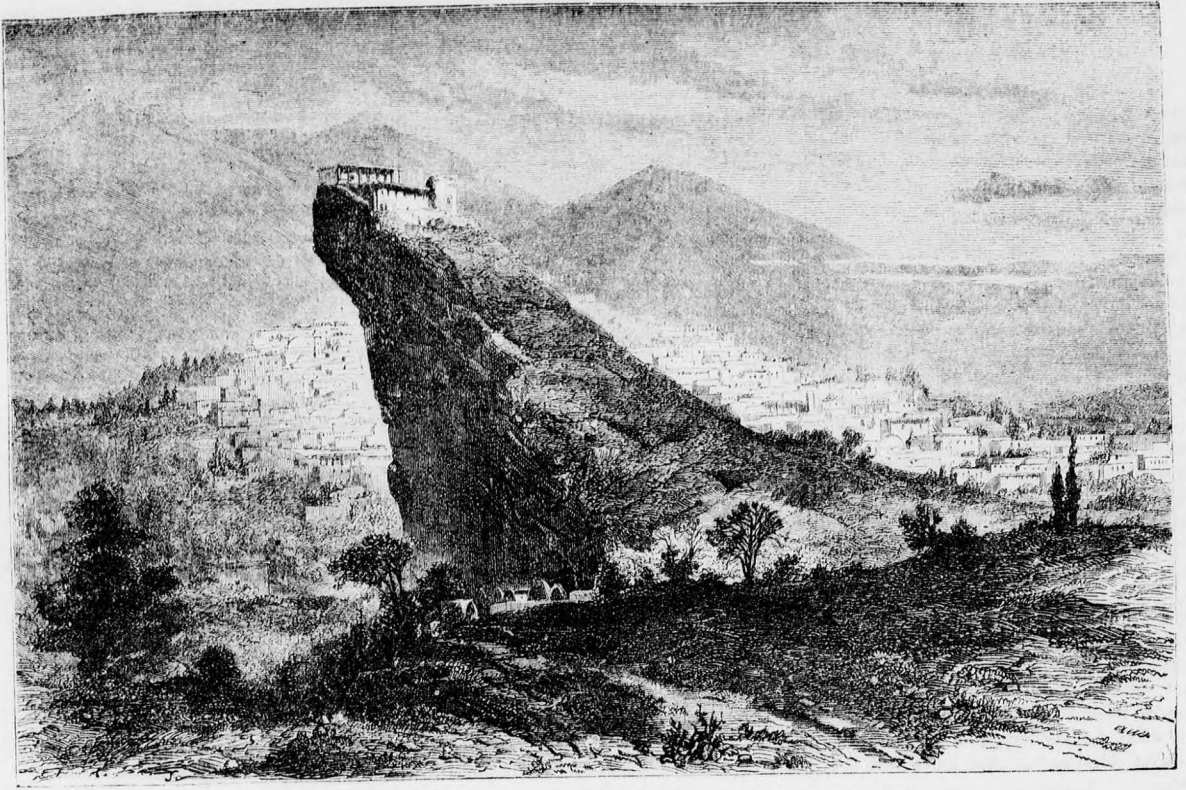
Ebből még azt a következtetést is vonhatná valaki, hogy az ember örül, vagy holdog szerelmesnek képzelet magát, többet

A francia királyi vadászat a boulogni ligetben.

Hegyirom Szuronnyal, a Mart. 11-kimarokkoi csatában.

Teham Kao, kán palotája Dagestanban.

A freiburgi függőhid.

Az orosz czár magán gárdája.

Az orosz czár szemlét tart magángárdája fölött.

venné, és az érdem jutalmazatján maradna. A habérvtékaszámra összeszedheti értetlen jó barát, és kiszemeltjére dobálhatja, hanem az öntudat és értelelem a tömeges zűrségnek nem fog örövideni.

Felekit mi nem fogjuk előzőlneni, de a valót megismerendjük, azért a részletezéshez kezdünk.

A művészetnek más nemében is sokszor megakasztja a működőanyag, mely receptibilitásának a korlátoltságánál fogva az elébe tartott nagy alkalmazott dolgot föl nem fogja. A tükör a legszályosabb arczot Ferdőn adja vissza, ekképen nem vagyunk mindannyian képesítve arra, hogy a szomorúságot, bánatot, nyugalmat, izgatótságot szemlenni tudjuk az életben, még akkor is, ha valóban érezzük, és annak kifejtése érdekünkben állna. Hány-szor látunk embereket a gyászravatalnál állni, szeretteik hullájától fognak néhány percz mulva megválni, s a szemlélők megítélik a hideg, érzelmetlen, kárhözottatják egykedvűségét, pedig a külső jelzésnek hiánya nem kétségtelen igazság, és mégis ahhoz ragaszkoznak az emberek, sőt ezer példa bizonyítja, hogy törvényességi tárgyalásokban az indulatnak megtörtént jelzése vagy elmaradása, pszichológiai szempontokból kiindulásra és nem ritkán az igazságra, némelykor pedig kemény igaztalanságra adott alkalmat.

A mi az életben kívánatos, a színészetben elengedhetetlen, a színésztől megkivánjuk, hogy a családost földézza, még pedig oly apró részletig, hogy a hiány szerint törvényességi szigorral jár el a közönség.

Feleketben a buzgalom hiányáról nem szólhatunk, de egyénisége ellen nem szállhat vitába a természettel, hogy a bánatot, örömet, édes rajongást, rábeszélő hullámmozgást, a fiatal elevenséget, könnyelműséget, érzélgést, vidámságot kirajzolni nem tudja, hangja, melyben csak erő van és szigor, arca, melyen csak az ünnepélyesség, komorság, hidegség jelenkezik, tartása, mely a szönrnyű egyenességből a hajlékonyságra átídomulni nem akar, — s ez együtt mind nem engedelmeskodik azon szerepeknek, melyek az első szerelmes körébe esnek.

Az újabb időben a francia irodalom a szorosan vett vigjátéki körből, hol az indulatok kifejtése, a genre-képek változatossága volt a túlynyomó, átsapott a változatosság nélküli elbeszéléstéle társalgási comédie-kre, melyeknél az eszmének előmondásával akartak hatni, és a czélt akkép érte el az író, hogy a szavakat elmondatta a színészzel, és általában annyit terhet rótt a színészre, hogy mozgásában ügyetlen ne legyen. Kétségtelen, Feleki e mozgást szabatosan vitte végbe, és egy részét a közönségnek megnyerte szinpadti otthonosságával, és a simaságot kézpénznek vette. Felekit, az igen értelmes embert kérjük, e valamit ne fogadja el mindennek, különben érzékenyen fog csalódni, ha nálánál szerencésebb természeti adománynyal megáldott színész mostani szerepeinek egy részétől elúti.

Non omnia possumus omnes. — A színészt nagygyá teszi az, ha egyéniséget megtagadni képes, és az ellentéteket is viszszaadja. Kérdezze meg Feleki önmagát, Kálmán királynak általa remekül adott szere-

pével ellenkezőleg, Schiller Ferdinándjának rajongását, bánatos mély érzelmét, fájdalompanaszát, kétségbeesítő elhatározását, mely számtalan árnyalattal kíván, vissza tudja-e egy adni, mint Kálmánnak férfias méltóságát, hazafiai méltóságát, hazafiai szomorúságát, királyi büszkeségét és megdöbbenőt lemondását, melyekben az epedésnek, rajongásnak és édeskedésnek eszeten hangjára nincsen szükség-e?

Helyette „nem“mel merünk felelni, és azt is kimondjuk, hogy szereplése nem alakosság; hanem egyéniség, és magára nem vesz föl semmi idegent, és csak azt adja vissza híven, meglepőleg, a mi „Feleki“ — a komort, az ünnepélyest, a méltóságot, a hideget; például: Kálmán királyt, Bourignon tábornokot, az angolt, vagy a mi nyugalmasabb, mint némely a komikumba is szerencsésen átvágó, és miben hangja, mérsékelt mozgása erőszakolást, önmegtartózkodást nem kíván, az egygüttéket, mely szerepeiben harsány kaczagásra ösztönöz.

Nem akartuk őt bántani, és egy tapasztalati kiengesztelni — hanem újra kimondjuk, hogy kis köre van, s azért jótanácsunk az, ne iparkodjék kicsapni azon térre, hol egyéniségének megtagadása kívánatik.

Végül egy rossz szokását említjük meg. A bekezdésnél az e betűt annyiszor hallatja, hogy a „Tékozló apá“nak első fölvonásában negyven e-t számláltunk meg. E hibát a Lloyd is megemlíté, — kettőknek elhiheti, vagy kérjden meg mást, ki e megszokását megvizsgálja.

Vegyes hírek

+ A horvátországi szüklődők fölegelésére a pesti műkedvelők előadásából begyűlt összeg, követezők testvéri sorok kíséretében küldetett el Zágáriba:

A hír, hogy Horvátország egy részében inség uralkodik, élénk részvétet ébresztett Magyarországon minden vidékén.

Dicső multunknak közös emlékei, anynyi századon át együtt védett s élvezett alkotmányunk s legfőbb erkölcsi s anyagi érdekeink közössége, melyek a horvát és magyar népet századokon át egy nemzetű olvaszták össze, egygyé teszik azt most is legalább érzéseiben, s néhány évek eseményei nem ingathatták meg azon meggyőződést, hogy minden csapás, mely Horvát-vagy Magyarországot éri, közös csapása az egész hazának, melynek enyhítésére közös hazafiai kötelességünk kezdet fogni.

Hogy ezen érzések tetleges bizonyítására fővárosunk lakóinak is alkalom nyíljk, egy nagyobb társaság a nemzeti színházban műkedvelők által zenészteti s szavallati előadásnak megkísérését határozta el, s ennek rendezésével s a bejövendő pénz kezelésével az alólírottakat biza meg, kik eljárva megbizásukban, az april 3-án véghez ment előadásnak jövedelmét azon kérséssel vagyunk most önknek átküldeni szerencsések, hogy annak a szüklődők közötti elosztását magukra vállalni szivesek legyenek.

A segélyt, melyet nyújthatunk, a szükséghez talán nem áll arányban, de ha tudtuk is hogy a bajon tökéletesen segítni hatalmunk-

ban nem áll, legalább annyit akartunk tenni annak enyhítésére, mennyi tölünk a jelen körülmények alatt kielt, s megvagyunk győződve hogy horvát honfarsaink csak e számzódot véte tekintetbe, oly szívvel fogják elfogadni csekély adományunkat, minövel azt nyújtjuk s hasonló alkalommal tőlük elfogadtuk volna. — Tekintsék azt mint rokonszenyünk jelét, vegyék mint bizonytságot, hogy egyes események, azon kötelkeket, melyekkel századok története a két hazát egybeüzé, nem szakíthaták szét, s hogy a legújabb idők megakadályozásai megingathattak sokat, leronthatták egykori viszonyaink egyes részeit, de sértetlenül hagyják azon alapot, melyen közös hazánk nagy építleje anyai század viharjainak ellentállt, azon közös hazaszeretet, s baráti egyetértést, mely a horvát s magyar nemzetet mindig egyesíté.

Fogadják önök egyszersmind igaz tisztelünk s hazafiai rokonszenyünk legöszintébb kifejezését, mellyel maradunk. (Aláírások: b. Eötvös József, tolnai gr. Festetics Leo, b. Podmaniczky Frigyes, Jókai Mór, gr. Festetics Béla, gr. Szapári Geiza, gr. Károlyi Sándor, gr. Szapary Gyula.)

† József nádor szobra mikéntti fölállítása iránt, Pestvárosa község tanácsa s illetékes műbirák, valamint az emlékek létesítésével megbizott művész nyilatkozatai után, elhatározatott, hogy a szobor arczozal a Duna és a Fröhlich ház felé fordítva állíttassék föl. A szoborról egy müncheni lapban követező ítélet mondatik:

A mi a 15 láb magas ércszobor művészi becsét illeti, Halbig tanár ur igen szerencsésen oldotta meg föladatát. A híres férfiak arczkép-szobraira nézve ugylátszik lassankint megalapodott, ugyszólván hivatalos styl kezd lábra kapni; t. i. hogy azok többé ne egyéni jellem szerint ábrázoltsanak — (de mit is tudhatna erről a távol földön lakó művész?) hanem hivataluk és méltóságuk jelmezében kifejtve, egyénibb jellemüket ellenben csak melleslegesen jelezve. Mennyire ment ebben Ritschel, a ki ugy volt meggyőződve, hogy Göthében a költőben mindenek fölött a ministert is ábrázolnia kell, az általános tudatik. Főherczeg József is itt mint a béke embere a nádoni diszruhában a Szent István-rend arany gyapjával ékitve ábrázoltatik. Jobb kezében foye és balját kellesen csipőjére támasztva általán méltó benyomást gyakorol. Különös gondot fordított a művész a hosszu öltöny és köpeny arany himzéseire, a kelmék — selyem, bársony és bőr — jellemzése is nagyon természetű. A fején szívjóság és az akarat erélye nyilvánul. Egészen véve Pest nagy dísz nyer ez emlékszeroborban, mely aranyiban valamint tüzetesen sok szépséggel bír, és nevezetesen az öntés külső kiviteleré nézve, a bajor királyi öntődenek és ügyes munkásainak eurpai híret ujjal igazolándja.

+ Francia- és Angolország tengeri ereje. Berlinben ép most jelent meg egy könyv, mely a legjobb angol források után a többek közt azt írja: Franciaország fáradhatlan igyekezete s hajógyárainak bámulandó munkálatai folytán, hadigözeinek számát az angolokéval majdnem egyenlőre emelte, sőt a nagyobb hajókat illetőleg túlynyomó számmal

bir, 36 angol sorhajóra esik 37, s 18 angol-csavar-gőzösrre 61.

+ A megholt gr. Széchenyi titkára — írja a bécsi W-r — szombaton örültek házába adatott felügyelet alá, miután magaviselet az ezt megelőzőt éjjelen a tébolyodás világos jeleit árulta el. Ugyancsak e hirre vonatkozólag a következő tudósítást hozza a B. H.

Bécsből érkezett tudósítás szerint a boldogult gróf Széchenyi István mellett, ennek legutolsó életszakában titkári hivatalt viselt Kis s M. Döblingben megörlült, s mint írják, a szerencsés kör oly mértékben tört ki rajta, hogy őrlőgépe a dühösségig nőtt; szobájába erőszakkal kelle betörni, és csak nagynehezen és többeknek sikerült őt hatalomba keríteni. A szerencsétlen csak néhány hó előtt ment föl Bécsbe a titkári állomásra elfogadására, a gróf általi meghívás következtében, kinek már a 48 előtti időkben is, melyekre a gróf legteztgazdagabb éveinek teljes bizalmát s valódi atyai gondoskodását élvezte. A bekövetkezett viharokban elvesztvén magas pártfogóját, új hivatásaiig itt Pesten nevelősködött, s több évек óta és legutoljára is a B. P. Hirnaplójának javitokossággal kereső életmódját, s általánosan csendes, nyugodt kedélyű, szerény, szelíd magaviseletű férfinak ismeretett. Nem tehették, hogy e férfiről, kinek neve a boldogult nagy halott utolsó napjaival és gyász-sorsával oly sajtóságosan jó kapcsolatba, megne említsük hogy ő az új meghívást nagy örömmel fogadta ugyan első percében, azonban csakhamar bizonyos nagy szerencsétlenség, valami nagy gyász bajóslatu elősejtelmé kezdte rajta erőt venni, melyet semmikép legyőzni nem bírt, mely első örömet teljesen megkeserítette, s rajta, mint e sorok írójának körében többször nyilvánítá, mind nagyobb hatalmat vón, minél közelebb jött az indulás napja, valami belső érzelem, mintha mondaná, hogy jobb lenne neki el sem menni innen. De e balsejtelmét magának megfejteni semmikép sem tudá. Az idő, fájdalom! igen is hamar megfejtette. A gyászos sejtelen hamar beteljesült.

+ Temesvárott, a szűkölködő horvátok javára tervezett táncvizigalmat, bizonyos akadályok miatt május 6-ára halasztották.

+ A prágai egyetem tanulói megintettek, hogy a fővegeken viselni kezdett jelvényt, mely a római lictorok vessző csomagos bárdját — fasces — ábrázolja, vegyék le, s azok viselését az egyetemi igazgatóság által tiltatják.

+ A pesti nemzeti színház helyeiben némi változás történt. Egy földszinti s első emeleti páholy ezentul 7 frt.; 6 frt. 30 kr. helyett; másodemeleti 6 frt., 5 frt. 25 kr.; helyett; földszinti zárszék 1 frt. 10 kr.; földszinti bemenet marad mint volt 70 kr.; a másodemeleti bemenet 40 kr. valamivel olcsóbb mint eddig; karzat 20 kr.

Különfelek.

Lichtenberg azt mondá egy szüntelen perlekedő házaspárról, miszerint méltók a büntetésre, mert a házassági szent köteleket a házi béke fölalkasztására használták föl.

Néhány utazó azt állítja, hogy a viharos élgalj alatt születet nők viharosabban, azaz

forróbban szeretnek, mint másutt. Ez nagyon is légből kapott állítás.

Egy tányérnyaló Foote jelenlétében egy vén hölgynek szépségét magasztalá.

— Tehát miért nem érvényesíti ön igényeit e csodaszépségnél? — kérde Foote.

— Hogy érti ön ezt, uram?

— Csak úgy, mivel ezen szépségnek ön az első felfedezője, mi a népjog szerint önnek birtokigényét ad.

Charron, a gazdag örökösök könyvet álcázott nevetésnek mondja.

Egy jámbor asszony halála előtt, attóli félelmében, hogy a pokolban fogait kell majd csikorgatni, minden fogát kihuzatá.

Ausztrália bennszülött törzseinél — James Brown szerint — azon szigorú törvény uralkodik, hogy a férfi, mielőtt szakálla meg nem nőtt, nem házasodhatik meg, miután az a férfi legszebb része és a házassági képességnek feltétele.

A javai bennszülötteknél a tolvajok, betörések alkalmával titkos kábítószerkeket használnak, melyekkel az embereket és éber kutyákat elaltatják, hogy azután a legnagyobb csendben rabolhassanak.

1820 évig Törökországban a korán szerint igen nagy hibának tartott az emberi testnek fölbotása, még akkor is, ha valaki mindjárt a legértékesebb gyönyögtől nyelte volna is le életében, a mely másé volt. Nagy botránkozást szült emélfogva azon esemény, hogy II. Mahmud szultán egy a gyógytudomány és bonczózat fölött ért méltó a brakkali megelőzését megengedte; e pillanattól veszi kezdetét Törökországnak újulási idősaka.

Az elmés ötletei-és jótékonyágáról általánosan ismert Mainardiloz, Fiesolai plébánoshoz, egyszer egy pór jött azon kéréssel, hogy neki három lapát gabonát kölcsönözzön. „Menj föl magad a padlásra, és végy magadnak,” mondá neki Mainardi. A pór megörövendve szalad föl a padlásra, de csakhamar le is jött, azon jelentéssel, miszerint a padláson semmi sincs. „Igazán?” válaszolá a plébános, „akkor alkalmasint még nem hoztat meg a gabonát, melyet neked egy év előtt kölcsön adtam.”

A pór megcsényenülve távozott.

Berlinnek egyik elsőrangú vendéglőjébe nem régen egy bizonyos gróf szállt be, ki rendszeren finom ételeket evett. Egyszer a vendéglősnek azt mondá, miszerint más napra 1500 tallért vár a póstán, s mint hogy ő Berlinben idegen, azon szabadságot vette magának, hogy a vendéglős ezimírát használja. A kitűzött napon este kérli a gróf, vajjon megjött-e a pénz; a vendéglős válaszolá, hogy még csak a postai bevény adatott át a levélhordó által. A pénzt csak a következő napon lehet fölvenni. A grófot ez igen rossz hangulatba látzott hozni, miután — mint mondá — még azon este okvetlen 400 tallerra van szüksége; sok töprengés után végre fölkerde a vendéglőst, hogy neki a postai bevényre az említett összeget holnapig kölcsön adja. Ez megtette, de a gróf nem jött többé vissza, s midőn a vendéglős a pénzes levelet elhozatá, kitűnt, hogy az nem egyéb üres borítéknál, ötpecsétellátva.

Egy párisi társaskocsiban igen diszesen öltözött ur, ki a zsebmetésés jövedel-

mező mesterségét gyakorlá, és az, újján igen pompás gyémánt-gyűrűt hordott, szabadságot vett magának egy hölgy irányában látzólagosan illetlen tetet elkövetni, mi a hölgyet a kocsiából kilépésre készíté. Kis idő múlva nagy meglepetésére észrevehé, hogy tárczája, ruhája zsebéből eltűnt. De a tolvaj, akaratra ellenére, kárplóást adott, mert gyémánt-gyűrűje a zsebben visszamaradt.

Ha Japánban egy gonosztevő halálra íteltetett, annak egész családja, sőt kis ideig a gonosztevő által lakott utcának lakói is részesek szegyenében, az utca ugyanis elzáratik. Csak egy lehet minden további következményeknek elejét venni, ha az elítelt hasának felszúrása által hal meg. Ezen önkívégzést ökarakiri — boldog kimúlásnak — nevezik.

Irodalom.

+ Kaposvárott nyomdát állítottak, s egy hetilap is van keletkezésben, melynek szerkesztőjeül Roboz Istvánt említik.

+ Vahot Imre „Egy besorozott naplójából” című érdekes memoirekre nyit előfizetést 1 frttal, — melyeket Tóbiás György (Hevesi Géza) mint korunk történetére vonatkozó érdekes és tanulságos adatokat jegyzett föl. Az előfizetések a kiadó „Vahot Imréhez” küldendők.

Mi hir Budán?

— A nők még mindig haboznak a kalap-és főkötőviselés között. Szép nagyság! maradjon csak a főkötő mellett, aztán a kalapot hagyják meg a — tekintetes urnak.

— A gőzhajtóársulat is valahára elhatározta fölvenni a Széchenyi-gyáoszt. Ez a késedelemesség azt bizonyítja, hogy az illetőknek épen úgy, mint a gőzkatlanba, előbb be kell futni.

— A külföldi fürdők egyike nagyon ajánlja magát a magyar közönségnek. Értjük, mire haza jönne az ember, még erszényére is azt mondhajtja: tisztára mosdattak.

— A Kisfaludy-társaság tehát életbe fog lépni. Majd a kereszteskor meglátjuk, hogy kik lesznek a komák?

— Mint rendkívüli esetet, megemlítjük, hogy egy uradalom, mely 560,000 forintba volt becsülve, harmadik árverésen csak 93,000 forintot kelt el. Az a baj, hogy a fél millió nyereséghez mégis kell kilencvenháromezer forint, hát az kinek van?

— A győri kis Dunát szabályozni fogják. Mit mond erre a nagy Duna? mérgebben csak nem jön a nyakunkra?

— A nagyváradi fasarugár részvétéhiány miatt megszünt. Az illetők nem gondoltak arra, hogy már a csizma is rettenetesen nyomta a magyar ember tukszemét; hát még a fasaru!

— Pozsonyban nagy lelkesüléssel fogadták Molnár szintársulatát, s a pozsonyi előkeleők a magyar színészetet akképp akarják meghonosítani, hogy fél évig a német színészt legyen ott, fél évig pedig a magyar. Ez ugyan kétszersült, de mégis jobb ám, mint ha egészen fölcsúlnék.

H I R D E T É S E K.

Kerti ékitmény!

Alulirt ajánlja a kertkedvelők kegyes megtekintésül nagy választékban levő

KITÜKRÖZÖTT ÜVEGGOLYÓIT,

minden színben és nagyságban 8—15 hüvelyk átmérővel, mint a kertek kitűnő feldíszítése és ékítése végett. A kisebb fajtaukat georgina- és rózsakarókra feltűzésre, azonkívül átlátszó és homályos színekben, mint: rubin, kék alabastrom, zöld, türkiz, stb. s legújtanósb áron kaphatók.

GIERGL HENRIK, üveg- és tükör-kereskedésben.

Kigyó-utca, a párisi utca bemenetnél.

(18—8—1)

HELYVÁLTOZTATÁS.

Alulírott tisztelettel jelenti a t. cz. közönségnek, hogy ujonnan bereidezött helyiségekben,

kigyóutca, Steindl-féle házban, melyek april 2-kán nyitattak meg.

hol mindenkinek, ki jóakarója a vendéglőnek, kitűnő pörkölttel, izletes gulyással és minden pénteken paprikáshallal szegediesen, jeles frankfurti kolbász debreczeni tormával és jó friss pohár bor- vagy sörrrel szolgáztatik.

Szíves, valamint igen számos látogatásért eszedez.

GRAF A.
vendéglős.

(16—6—4)

Az ujonnan nyitott

szalma-kalap raktár

a színházterén LIKA-féle házban, 2. sz. a. Pesten,
ajánlja gazdag választéku raktárát a legujabb magyar és francia választéku

HÖLGY-, URI- ÉS GYERMEKKALAPOKKAL,
legolesőbb gyári áron.

Ugyanott mindenemű szalmakalapok tisztítás és divatszerteni elkészítés végett fővállalatnak és legrövidebb idő alatt elkészítettek.

ELŐFIZETÉSI HIRDETÉS

A

„PESTI HIRNÖK“

CZIMŰ, KORONKINT ÁBRÁKKAL ÉS TÉRKÉPEKKEL ILLUSTRÁLT

LEGLÖCSÖBB POLITIKAI NAPILAPRA.

Sietek a tisztelt olvasóközönséget értesíteni, miszerint a „Magyar Néplap“ czimű politikai hetilap jövőre „PESTI HIRNÖK“ czím alatt napilappá alakulván át, ezen változás folytán f. é. mártius 12-től fogva **naponkint középfollo alakban** jelenik meg. — Ezen új napiközlöny kiadása a tisztelt tulajdonos, dr. **Szabó Alajos** ur által reám ruháztatván, szerencsém van jelenteni, hogy a szerkesztőség nek sikerült e lapnak további vezetésében **Török János** ismert publicistánaknak részvétét főmunkatárs gyanánt meg-yerni.

Az előfizetési díj, **helyben** házhozhordással vagy **postán** mindennapi megküldéssel, egy negyedévre 4 frt., — félévre 7 frt. 50 kr., — egész évre 14 frt. Kik mártius 12-kétől fizetnek elő, 60 új krral több számítható. — Előfizetni lehet Pesten alólirt műintézetében, dunaparton, a Nákóház szögletén, szemközt a lánczhíddal; vidéken minden cs. kir. postahivatalnál. Az előfizetések beiktélésé postán bérmentes levelekben kéretik. Gyűjtők minden 10-dik példányt nyerik tiszteletdíjjul. — **Hirdetéseket** lehető legolcsóbb árért közlünk.

Pesten, mártius hóban 1860.

Werfer Károly,
kiadó.

WERFER KÁROLY MŰINTÉZETÉBEN ÉPEN MOST JELENT MEG ÉS KAPHATÓ:

„A NEMZET LEGELSŐ NAPSZÁMOSA“

GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN

allegorai jelvényekkel koszoruzott arczképe nagy regál-iven, ára 1 frt. auszt. ért.

Továbbá:

SZÉCHENYI ISTVÁN HÍVEN TALÁLT ARCZKÉPE,

25 1—3

legujabb kiadás, nagyfólialakban, chinai velinen 1 frt. auszt. érték.

A pénzék bérmentes beiktélésé után fennevezett képek azonnal a t. cz. megrendelőknék a cs. kir. posta által elküldetnek.

PEST 1860. NYOMATOTT WERFER KÁROLYNÁL, FÖLDUNASOR, NÁKÓ-HÁZ 10. SZÁM.